

bylo této námitce vyhověno, nelze srovnati se zákonem. Právě-li § 4 cit. zák. v devátém odstavci, že okresní soud rozhoduje o výši náhrady, »nedojde-li mezi zabíracím úřadem a vlastníkem k dohodě«, nelze z toho dovozovati, že musí předcházeti jednání o dohodu a že zabírací úřad musí předem prohlásiti, zda a jaké odškodné hodlá poskytnouti. Předpis nemá jiný význam a smysl, než, že soudní rozhodování o odškodném odpadá, dojde-li mezi zabíracím úřadem a stranou k dohodě. Dokud k dohodě nedošlo, nemůže soud odpírati úřední jednání a rozhodnutí o výši náhrady. Případná svévole neb ukvapenost strany, spočívající v tom, že strana podá u soudu návrh na určení odškodného, aniž dříve poskytla zabírajícímu úřadu příležitost nebo možnost k dohodě, může mít podle § 4 cit. zák. odst. (10) a § 45 c. ř. s. vliv na rozhodnutí o útratách, ale nemůže býti důvodem zamítnutí návrhu. V souzeném případě nelze nad to o předčasnosti návrhu vůbec mluvit. Stěžovatelka tvrdila v návrhu podaném teprve 6. června 1927, že žádala již 31. prosince 1926 zemskou politickou správu o odškodnění a žádost tu dne 25. ledna 1927 opakovala, ale nedostala dosud odpovědi. Tvrzení to nebylo ani finanční prokuratou popřeno, ani jinak vyvráceno. Není právního pravidla, podle něhož by stěžovatelka byla povinna na vyřízení své žádosti v řízení správním ještě dále čekati. Dovolacímu rekursu musilo býti vyhověno a uznáno, jak se stalo.

Čís. 7739.

Byly-li splněny podmínky vzniku veřejné obchodní společnosti, nemá okolnost, že nedošlo k jejímu zápisu do obchodního rejstříku, ježto mezi tím jeden ze společníků ze společnosti vystoupil, významu pro posouzení otázky, zda byla veřejná obchodní společnost oprávněna (povinná), vésti po čas svého trvání společenskou firmu. Zbývajících společníků jest oprávněno vésti dále závod pod dosavadní společenskou firmou, svolil-li k tomu vystoupivší společník.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, R I 35/28.)

Rejstříkový soud vrátil opověď firmy V. H. a spol., podanou prokuristou této firmy Josefem H-em s tím, by 1. připojen byl doklad o tom, že firmě byla nebo bude vyměřena všeobecná daň výdělková takovou základní sazbou, která podle § 7 uvoz. zák. k obch. zák. a zák. čís. 260/1921 sb. z. a n. protokolaci podmiňuje, 2. nyní, když podle dodatné opovědi jest firma, o níž se zde jedná, pouze firmou kupce jednotlivce, aniž byla dosud jako společenská v obchodním rejstříku zapsána, bylo opovězeno nové soudně nebo notářsky ověřené znění firmy, souhlasné s ustanovením čl. 15, 16 obch. zák., neboť o případ čl. 17, 22 obch. zák. se zde nejedná, když, jak již uvedeno, firma »V. H. a spol.« v obchodním rejstříku dosud nebyla zapsána. Rozkladu proti tomuto usnesení rejstříkový soud nevyhověl, setrvav na důvodech svého usnesení, k nimž dodal, že zápis do obchodního rejstříku má

se státi podle skutečnosti, tedy vzhledem k vystoupení V. H-a ze společnosti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Ku správným stavu věci a zákonu vyhovujícím důvodům napadeného usnesení dodává se na vývody stížnosti jenom ještě toto: Ještě před zápisem veřejné obchodní společnosti V. H. a spol. vystoupil veřejný společník Václav H. z této společnosti a provozuje nyní obchod jen Josef H. Vystoupením Václava H-a nastalo zrušení společnosti podle čl. 123 a násl. obch. zák. a společnost zanikla. Důsledkem toho a hledíc k tomu, že, provozuje-li obchod sám Josef H., může jeho firmu podle čl. 16 obch. zák. tvořiti jen jeho rodné jméno buď s připojením osobního jména nebo bez něho, nemůže však, jak byla firma zapsána, býti firmou V. H. a spol., poněvadž by tato firma odporovala zásadě pravdivosti, ovládající obchodní rejstřík. Právem proto rejstříkový soud napadeným usnesením žádá, by bylo opovězeno nové znění firmy, vyhovujíc čl. 15, 16 obch. zák.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů, pokud jimi bylo uloženo Josefu H-ovi, by opověděl nové znění firmy v souhlasu s předpisy čl. 15 a 16 obch. zák.

Důvody:

Rekursní soud osvojil si právní názor soudu rejstříkového, že Josef H. nemůže vésti závod pod firmou V. H. a spol. proto, poněvadž tato firma nebyla dosud zapsána do obchodního rejstříku. A jen o tuto otázku jde. Právnímu názoru nižších soudů nelze přisvědčiti. Podle čl. 24 obch. zák. lze vésti závod veřejné společnosti pod dosavadní firmou i když někteří ze společníků vystoupili, při čemž se jen vyhledává svolení vystoupivšího společníka, je-li jeho jméno obsaženo ve firmě. Tyto podmínky jsou splněny. Ze spisů jest zřejmo, že Václav H. a Josef H. utvořili veřejnou společnost pod firmou V. H. a spol. ku provozu závodu prodejem kosmetických přípravků všeho druhu a prodejem pleteného zboží a že společnost započala s provozem závodu dne 25. dubna 1927, jakož i že by byla bývala společností vyměřena všeobecná daň výdělková pro rok 1927 sazbou, podmiňující zápis do obchodního rejstříku. Tím vstoupila veřejná společnost v život a nabyla právní účinnosti (čl. 110 obch. zák.), takže zásadně nebylo překážek, by nebyla zapsána do rejstříku. Nestalo-li se tak, poněvadž došlo mezi tím ke změně vystoupením společníka Václava H-a ze společnosti, nemá to významu pro posouzení otázky, zda byla veřejná společnost oprávněna, pokud se týče povinná, vésti po čas svého trvání společenskou firmu. Že takovou firmu vésti musila, plyne z čl. 17 a 85 obch. zák., z čl. 19 obch. zák., pak z §§ 7, 10 a 12 uv. zák. k obch. zák. Užívala tudíž veřejná společnost společenské firmy právem. Jestliže tedy později, před protokolací, vystoupil společník Václav H. a zbývajícím společník Josef H. vede závod dále, není závady, by tak nečinil pod dosavadní firmou společenskou, k čemuž Václav H. výslovně přivoli, pak-li tato firma jinak vyhovuje zákonu, neboť čl. 24 obch. zák. výslovně to

připouští, nerozeznáváje, zda byla tato firma již do obchodního rejstříku zapsána čili nic. Nejde tu o firmu novou, nýbrž o firmu starou, třebas jen krátce trvající a nutno tudíž použití zásad čl. 24 obch. zák. a nikoli předpisu čl. 15 a 16 obch. zák., jak se nižší soudy mylně domnívají. (Srv. rozh. nejvyššího soudu čís. 3880 a 4120, pak judikát býv. nejvyššího soudu vídeňského čís. 177.)

Čís. 7740.

Zákonné zástavní právo zasílatelovo.

Třebas doprava zboží mohla býti provedena pouze postupně po vagoněch, vážne zákonné zástavní právo zasílatelovo za celou jeho pohledávku ze spediční smlouvy jak na veškerém zboží odevzdaném mu ku přepravě, tak na každém jednotlivém vagonu tohoto zboží a jest mu dáno na vůli, chce-li zatížit jednotlivé vagony celým zbytkem své splatné pohledávky či poměrnou jeho částí, a ke kolika vagonům chce své zástavní právo uplatnit.

Vznik ani smluvního ani zákonného zástavního práva zasílatelova není podmíněn dospělostí pohledávky.

Stejně jako smluvní vztahuje se i zákonné zástavní právo zasílatelovo nejenom na pohledávku, pro niž se zadržení stalo, nýbrž i na náklady zadržení (skladištné a útraty řádného opatrování), a to i tehdy, když pohledávka sama snad již byla zaplácena.

Zasílatel jest oprávněn uplatnit zadržovací právo zadržením a uskladněním zboží ve stanici odesílací a není povinen vybrati své pohledávky dobírkou, ví-li, že dobírka nebude vyplacena.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1928, Rv II 194/27.)

Žalobě, již domáhala se žalující firma na žalované zasílatelské firmě vydání dvou vagonů ovsa, jež žalovaná zadržela a uložila ve skladišti veřejné skladištní společnosti v Mělníku franko skladiště této společnosti, bylo oběma nižšími soudy vyhověno.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žalující společnost žaluje o vydání posledních dvou ze 120 vagonů ovsa, jichž přepravu z Hamburku do Olomouce žalovaná zasílatelská firma převzala spediční smlouvou, ujednanou závěrečnými listy ze dne 29. května 1925 a 30. května 1925, později však v ustanoveních o výši vedlejších poplatků a o placení dovozného z Mělníka do Olomouce částečně změněnou. Kdežto 110 vagonů bylo žalovanou stranou přepraveno a žalující společnosti vydáno bez jakékoliv zálohy nebo dobírky již v červnu a červenci 1925 a dalších osm po případě devět vagonů bylo z Mělníka podle příkazu žalující společnosti odesláno po složení zálohy 100.000 Kč, byly poslední dva vagony zadrženy ve skla-